

РАЦИОНАЛИЗАЦИЈА У ОБРАЗОВАЊУ

Педагошке норме нико не помиње

За добровољни одлазак из просвете и престанак радног односа уз социјални програм пријавило се 210 запослених у школама у Србији. Министар просвете сматра да је недовољна информисаност запослених разлог слабијег одзива

У саопштењу за јавност репрезентативних синдиката - Синдиката образовања Србије и ГС ПРС „Независност“, наводи се да је након шестомесечних преговора са Министарством просвете покренуто питање рационализације броја запослених у основним и средњим школама. Са Министарством финансија договорено је да запослени који одлазе добровољно из образовног система добијају као отпремнину 200 евра по години стажа, док запослени који испуњавају један од услова за одлазак у пензију, а одлазе из образовног система, могу очеки-

плата у привреди Републике Србије, ако је то повољније за запосленог.

Мада су репрезентативни синдикати договорили са Министарством просвете услове под којима неко може да оде из образовног система, Министарство финансија направило је, како се наводи, опструкцију договора и обезвредило све напоре да се са процесом рационализације уопште почне. Они захтевају да се одласком запосленог из система образовања његово радно место гаси и да се часови не могу прерасподељивати. На овај начин онемогућено је да већина оних који су до сада изразили жељу да напусте школе, ту намеру и реализују.

Репрезентативни синдикати Србије тражили су да се добровољни одлазак финансира из посебних фондова, а не из дела буџета за образовање, и да се све

остају у систему. И овај захтев Министарство финансија није прихватило, па самим тим ако би дошло до рационализације, плате у образовању би морале бити смањене, а не да се повећају, шта је циљ синдиката.

- Први покушај Министарства да спроведе рационализацију, који је био за запослене нешто повољнији од другог, је пропао, иако је било више заинтересованих радника за одлазак, па се кренуло са новом анкетом и дописом директорима, за шта се синдикати нису много питали.

Али, после анкете, по подацима Министарства, за могући одлазак пријавило се само 210 запослених и то већи број оних који не раде у настави. И ова рационализација, као и све претходне, неће дати жељене резултате јер креатори нису заинтересовани за потпун успех и јасно је после свега да је рационализација у просвети само замајавање и да се то ради само због обећања Светској банци и ММФ-у. Треба нагласити и то да је права рационализација без реформе у образовању немогућа, да у својим покушајима Министарство просвете занемарује интерес државе Србије, а да не причамо о интересу ученика, родитеља и целе нације, јер педагошке захтеве и норме нико не помиње, сматра Миладин Васиљевић, председник ГСПРС „Независност“ за територијални одбор Крагујевац.

Синдикат образовања Србије сматра да је акција добровољног одласка претрпела неуспех и предлаже да се са изјашњавањем запослених настави све до краја школске године. Овај синдикат захтева да Министарство финансија преиспита своју одлуку и да се дозволи прерасподела часова на наставнике који остају у систему, јер би само тако акција добровољног одласка имала смисла.

Према проценама Синдиката образовања Републике Србије прерасподелом часова и смањењем броја извршилаца постигла би се уштеда у буџету Министарства просвете. Од-

ласком једног наставника, уз услов да његове часове преузму други наставници, постиже се уштеда од око 150.000 годишње. Ако би отишло 4.000 наставника, та уштеда би износи-

решити прерасподелом часова и преузимањем. У многим школама недостаје дефицитарни стручни наставни кадар за предмете математика, физика, страни језик и неке стручне пред-

ла 600 милиона годишње. Такође, ефекте рационализације требало би очекивати тек за годину-две дана. Синдикат образовања Србије и даље сматра да плате запослених у образовању треба да се повећају од следеће школске године, јер су запослени довољно кажњени замрзавањем плата, укидањем јубиларних и божићних награда.

Иако Министарство просвете процењује да је вишак запослених у просвети око 15.000, са овим се не слажу синдикати, према којима је тај број далеко мањи.

- Када је реч о вишку запослених у образовању и ту се изнесе нетачни подаци, преувеличани, како би заплашили запослене и синдикате у тражењу и остваривању својих права загарантованих ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, Законом о основама система образовања и васпитања, као и Законом о раду. Углавном постоји вишак запосленог ненаставног особља док код наставног особља тај проблем није тако изражен, бар у мањим местима, а могуће га је

мета, а директори се довијају како да реше то, па није редак случај да запосле по свом или по захтеву општинских и других моћника нестручне кадрове. Стиче се утисак да Влада жели да смањи број запослених у просвети тако што би из просвете отишли њима мање важни људи без обзира да ли су потребни, а да остану они које су политичке странке запослиле или владајућим странкама потребни. Грански синдикат просветних радника Србије „Независност“ ће се против тога борити свим допустивим средствима. Сматрамо да је акција добровољног одласка претрпела неуспех и предлажемо да се са изјашњавањем запослених настави уз измењене, повољније услове и да директори не би требало да врше опструкцију анкетирања већ да дозволе свима који желе да оду из система да се слободно изјасне. Истинска реформа и рационализација у просвети је још далеко од решења, а ови покушаји су само одлагање нагомиланих проблема и добијање у времену - каже Миладин Васиљевић.

Пробни балон?

Нема тачних података колико се од досадашњих 210 пријављених за одлазак из просвете односи на Шабац. Према речима Милке Петковић, председнице Одбора синдиката просвете у Шапцу и чланице Републичког одбора синдиката образовања, општини ће бити предложено да се у решавању проблема рационализације иде корак по корак, тако што ће се направити спискови свих запослених и извршити прерасподела часова у оквиру наставног особља које је већ запослено, а које има мањи број часова.

Драган Митрић, председник синдиката у ОШ „Стојан Новаковић“, каже да је дошло до апсурдне ситуације, јер се синдикат договорио о једним условима са Министарством финансија, али, када су људи почели да се пријављују за одлазак, огласило се Министарство просвете са ставом да претходни договор не важи. У ситуацији када запослени одлази из система, а његово радно место се гаси поставља се питање како је могуће извршити прерасподелу часова.

- Сматрам да је ово један „пробни балон“ да би се видело колико је отприлике заинтересованих за одлазак и да Министарство финансија нема толико новца да би исплатило све који желе да оду. Права рационализација ће тек уследити. У нашој школи пријавило се деветоро запослених од чега су четири наставника математике. Уколико је настаје ова четири радна места, питам се како ће преостала два наставника математике „поклопити“ све часове - каже Митрић. Он још додаје да ће синдикат тражити од законодавца да пропише и донесе одлуку да они који имају бар један испуњен услов за одлазак у пензију морају отићи, иначе ће доста младих људи остати без посла.

вати отпремнине у виду шест бруто просечних плата у установи или шест бруто просечних уштеде настале у процесу рационализације искористе за повећање плата запослених који